

Aan
de gemeenteraad

Datum 3 juni 2025
Zaaknummer 2025-0054500
Betreft Vaststellen Perspectiefnota 2026

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wim van der Kruijff
Begrotingsprogramma Bestuurlijk en Ondersteunend Dordrecht
Kernteam/Opgave: HR en Financiën - Planning en Control
Auteur: Gert Hagoort
E-mail: ga.hagoort@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Bas Burger
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

1. de baten en lasten voor 2025 en de volgende jaren te wijzigen overeenkomstig de Perspectiefnota 2026 conform begrotingswijzigingen met nummers 225100, 225101 en 225102;
2. het onverdeelde rekeningresultaat 2024 van € 2,6 miljoen te storten in de Algemene Reserve;
3. de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vast te stellen conform de voorgestelde mutaties in *bijlage A Reserves en kredieten* voor wat betreft de onderdelen aangaande de reserves;
4. de kredieten, zoals opgenomen in *bijlage A Reserves en kredieten* onderdeel Beschikbaar stellen krediet, beschikbaar te stellen;
5. de kredieten, zoals opgenomen in *bijlage A Reserves en kredieten* onderdeel Op te hogen krediet, op te hogen;
6. een bestemmingsreserve Sociaal fonds te vormen om daarmee bij te dragen aan het toegankelijk houden van zorg en ondersteuning voor Dordtse inwoners in een kwetsbare positie;
7. een bestemmingsreserve Dagrecreatieterrein te vormen ten behoeve van de aanleg van een Dagrecreatieterrein aan de Zuidendijk (gebied 'Bovenhoek');
8. de Perspectiefnota 2026 vast te stellen.

Deadline

Vaststelling op 3 juni is vereist in verband met raadsbehandeling van de perspectiefnota op 1, 8 en 15 juli.

Raadsvoorstel

Wat is het doel?

Dordrecht is een stad om prettig en veilig in te wonen, werken en recreëren. Dit willen we zo houden. We blijven investeren in onze stad, voor huidige én voor toekomstige inwoners. Ook als er de komende jaren minder geld is. Voorzieningen zijn cruciaal voor de aantrekkelijkheid van onze stad voor zowel huidige als toekomstige inwoners. De strategie onder Agenda Dordrecht 2030 voor het duurzaam sterker maken van de stad houden we vast. Met groei in inwoners en banen creëren

we extra draagvlak voor onze voorzieningen. We houden de reserveringen voor de investeringen in de Agenda 2030 in stand. De gereserveerde middelen bieden een unieke ruimte en gelegenheid om te investeren in de stad. Wel kan de financiële situatie erom vragen dat we kritisch kijken naar de termijnen waarop we doelstellingen realiseren. Om dit te kunnen doen, kiezen we voor een robuust financieel beleid en maken we scherpe keuzes om onze begroting weer meer en blijvend op orde te krijgen.

Fundamentele keuzes en een robuust financieel beleid

Het afgelopen jaar hebben we onderzocht welke maatregelen nodig zijn om in 2029 een sluitende begroting te kunnen presenteren. Dit hebben we samen met de gemeenteraad en de stad gedaan. Het resultaat is een lijst met mogelijke maatregelen die inclusief eventuele belastingverhoging oploopt tot € 32 miljoen. We maken nu met hulp van deze lijst fundamentele keuzes om de gemeente weer financieel robuust te maken. Daarvoor is het belangrijk dat we goed weten hoe we er financieel voor staan, nu en in de toekomst. In deze perspectiefnota geven we dat overzicht. De stand van de Begroting 2025 samen met alle ontwikkelingen zoals opgenomen in deze Perspectiefnota 2026 leidt tot het volgende voorlopige meerjarenbeeld:

Financiële opgave	Bedragen × € 1.000				
	2025	2026	2027	2028	2029
Eindsaldo Begroting 2025	€ 130	€ -18.630	€ -19.970	€ -20.880	€ -18.710
1. Septembercirculaire 2024	€ -100	€ 2.780	€ 2.520	€ 1.890	€ 1.390
Startpositie meerjarenraming 2025-2029	€ 30	€ -15.850	€ -17.450	€ -18.990	€ -17.320
2. Ontwikkelingen opgenomen in PPN26	€ 1.305	€ 1.825	€ 180	€ -850	€ -750
3. Tekort op indexaties 2026 (structureel)	€ -	€ -2.480	€ -2.050	€ -2.010	€ -2.010
4. Aanvullend tekort indexaties na 2026 (€ 1 mln. cumulatief)	€ -	€ -	€ -1.000	€ -2.000	€ -3.000
5. Effect Voorjaarsnota Rijk	€ 4.900	€ 13.700	€ 13.700	€ 6.900	€ 7.450
6. Compensatie Jeugd voorgaande jaren	pm	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Dekking uit Ombuigingen	€ -	€ 4.425	€ 9.880	€ 13.090	€ 15.195
8. Storting in reserve Sociaal fonds	€ -	€ -	€ -330	€ -670	€ -1.000
9. Inzet reserve Op weg naar ombuigingen	€ -	€ -	€ -	€ 3.550	€ -
10. Verhoging OZB-tarieven	€ -	€ -	€ 490	€ 980	€ 1.470
11. Aanvullen ratio naar 1,0 (storting in RG i.v.m. risico's Grondbedrijf)	€ -2.485	€ -1.620	€ -3.420	€ -	€ -
12a. Aanvullen Reserve Grondbedrijf (RG) i.v.m. risico's Maasterras	€ -47.500	€ -	€ -	€ -	€ -
12b. Dekking vrijval reserve Afschrijving	€ 43.750	€ -	€ -	€ -	€ -
Financieel perspectief na Ontwikkelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 35
	Sluitend	Sluitend	Sluitend	Sluitend	Voordelig

In de PDF en website van de Perspectiefnota 2026 vindt u de uitleg en specificatie van de categorieën 2 t/m 12.

De financiële uitdaging voor Dordrecht is groot. De weerstandsratio komt in 2024 onder het gewenste minimum van 1,0. Ook laat de begroting voor 2025 zien dat er de komende jaren tekorten zijn. Na 2029 worden deze tekorten groter door vervangingsinvesteringen. Daarnaast zijn in het politiek akkoord afspraken gemaakt over het tijdelijk versterken van beleid. Vanaf 2027 vervallen de incidentele budgetten hiervoor. Wanneer voortgang van dit beleid gewenst of nodig is, vraagt dit extra geld in de toekomst en wordt het tekort groter. Tegelijk investeren we in de groei van de stad, zowel in kwantiteit als in kwaliteit (Agenda Dordrecht 2030). Dit doen we om een sterke basis te bouwen en om voorzieningen in de stad te behouden. Daarvoor is een toekomstig duurzaam financieel beleid nodig. Dat betekent:

- structurele uitgaven betalen met structurele inkomsten;
- minder gebruik maken van reserves;
- financiële ruimte creëren voor toekomstige plannen en vervanging.

Sluitend perspectief

In deze perspectiefnota bieden wij een sluitend perspectief aan voor zowel het komende begrotingsjaar 2026 als het meerjarig perspectief. In 2026 en 2027 is er demping van het financieel 'ravijn' door maatregelen uit de Voorjaarsnota van het Rijk. Hierdoor hoeven we de reserve Op weg naar ombuigingen voor deze jaren niet aan te spreken. Voor 2028 is eenmalige inzet van deze reserve wel nodig voor een sluitend perspectief. Vanaf 2029 is door het effect van de diverse ombuigingsmaatregelen het perspectief weer structureel sluitend. Het restant van de reserve Op weg naar ombuigingen zetten we in als de ombuiging minder opbrengt dan oorspronkelijk werd verwacht.

Vervolg op bezuinigingen

In deze perspectiefnota hebben we een omvangrijk pakket aan ombuigingsmaatregelen verwerkt.

Het proces van totstandkoming, dat inmiddels ruim een jaar loopt en waarin u op meerdere momenten bent meegenomen, hebben we opgenomen in een afzonderlijke raadsinformatiebrief waarin we ook verslag doen van het participatieproces. Ook de manier waarop we als college onze afweging hebben gemaakt is in die brief toegelicht.

Met alleen keuzes maken zijn we er nog niet. We moeten de bezuinigingen ook echt uitvoeren. Waar dat kan, doen we dit samen met onze partners. Zo proberen we geld te besparen én tegelijk de negatieve gevolgen voor de samenleving zo klein mogelijk te houden. De gemeenteraad houden we regelmatig op de hoogte van de voortgang.

Doel perspectiefnota

De perspectiefnota markeert enerzijds de jaarlijkse start van de gemeentelijke sturingscyclus en kijkt anderzijds terug op de eerste fase van uitvoering van het lopende jaar. Daarbij stelt uw raad de kaders vast waarbinnen de begroting voor het nieuwe jaar moet worden uitgewerkt. Met deze perspectiefnota faciliteren wij het kaderstellend debat, zodat u vroegtijdig uw standpunten in kunt brengen voor de op te stellen begroting. Uw algemene beschouwingen over de perspectiefnota kunnen leiden tot kaderstellende uitspraken en eventuele moties en/of amendementen kunnen worden besproken.

Wat zijn per besispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

1.1. Hiermee voldoen we aan de uitgangspunten van rechtmatigheid

Het budgetrecht (recht om over middelen te beschikken) ligt in gemeenten bij de gemeenteraad. Dit is geregeld in artikel 189 van de Gemeentewet. Door het vaststellen van de begroting machtigt de raad het college tot het uitvoeren van de in de begroting opgenomen taken en activiteiten. Door de wijzigingen in de Perspectiefnota 2026 vast te stellen wordt de begroting aangepast voor 2025 en verder en wordt tevens voldaan aan de regels voor de financiële rechtmatigheid van de door ons college te maken uitgaven.

1.2. Dit geeft een geactualiseerd financieel beeld

Door de wijzigingen van de Perspectiefnota 2026, zowel voor het uitvoeringsjaar 2025 als de jaren 2026 t/m 2029, vast te stellen heeft de raad ook een geactualiseerd (meerjarig) beeld van de gemeentelijke financiën wat weer input is voor het opstellen van de Begroting 2026.

2.1. Bestemming voorlopige onverdeelde resultaat Jaarrekening 2024 bij de Perspectiefnota 2026

In het raadsvoorstel van de Jaarstukken 2024 is aangegeven dat het voorlopige onverdeelde resultaat 2024 € 2,6 miljoen bedraagt en dat bij de Perspectiefnota 2026 dit verder wordt bestemd. In lijn met de recent in de commissie besproken Motie 17A over scenario's voor verdeling van het onverdeeld rekeningresultaat, stellen wij voor het onverdeeld rekeningresultaat volledig te storten in de Algemene Reserve. Dit is nodig om te kunnen voldoen aan het kader om de weerstandratio op het minimaal gewenste niveau van 1,0 te brengen. Een weerstandratio van tenminste 1,0 is daarnaast een vereiste van de toezichthouder om gebruik te kunnen maken van de reserve Op weg naar ombuigingen.

3.1. Het toevoegen en onttrekken aan reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van de raad

Het toevoegen en onttrekken van bedragen aan reserves en voorzieningen is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarom leggen we de betreffende toevoegingen en onttrekkingen die in de perspectiefnota worden genoemd als afzonderlijke besispunten aan uw raad voor.

4.1. en 5.1. Het beschikbaar stellen en verhogen van kredieten is een bevoegdheid van de raad

Het beschikbaar stellen en verhogen van kredieten is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Daarom leggen we de betreffende investeringen die in de perspectiefnota worden genoemd als afzonderlijke besispunten aan uw raad voor.

6.1. een bestemmingsreserve Sociaal fonds te vormen

Het vormen van een nieuwe bestemmingsreserve Sociaal Fonds is een bevoegdheid van de raad. Deze reserve heeft als doel te garanderen dat zorg en ondersteuning toegankelijk is en blijft voor Dordtse inwoners in een kwetsbare positie.

De vraag naar zorg en ondersteuning in onze stad blijft stijgen, waardoor de beschikbaarheid onder druk staat. Er worden maatregelen genomen om dit te normaliseren en de instroom te beperken, zodat juist inwoners in kwetsbare posities toegang houden tot de benodigde zorg. Met een deel van de besparingen uit de ombuigingsmaatregelen creëren wij een sociaal fonds van (op termijn) € 1 miljoen. Dat geeft structureel ruimte om inwoners in kwetsbare posities te blijven ondersteunen.

De looptijd van de reserve is voor onbepaalde tijd. Voeding van de reserve voor de jaren vanaf 2027 vindt plaats uit besparingen van ombuigmaatregelen welke op hun beurt ten goede komen aan het begrotingssaldo, c.q. financieel perspectief van de stad.

7.1. een bestemmingsreserve Dagrecreatieterrein te vormen

Het vormen van een nieuwe bestemmingsreserve Dagrecreatieterrein is een bevoegdheid van de raad. De reserve is bedoeld voor de aanleg van een Dagrecreatieterrein aan de Zuidendijk (gebied 'Bovenhoek').

In de Perspectiefnota 2025 is € 2 miljoen opgenomen voor de aanleg van het Dagrecreatieterrein. Voor de aanleg is meer geld nodig, maar vanwege de huidige krappe financiële situatie kiezen we voor een meerjarig gefaseerde aanleg in plaats van het vragen om extra geld. Om de eerste fase van de aanleg van het Dagrecreatieterrein zo ver mogelijk te brengen, stellen wij voor de reserve Viersprong vrij te laten vallen en daarmee als voeding te laten dienen voor de nieuwe bestemmingsreserve Dagrecreatieterrein. De Viersprong maakt evenals het Dagrecreatieterrein onderdeel uit van het gebied Nieuwe Dordtse Biesbosch, waarmee het geld binnen het gebied een alternatieve aanwending krijgt.

8.1. Hiermee voldoen we aan de Financiële verordening gemeente Dordrecht

In de Financiële verordening gemeente Dordrecht zijn door uw raad de (lokale) uitgangspunten voor het financiële beleid vastgesteld. Hierin is aangegeven dat we jaarlijks een perspectiefnota aanbieden met een eerste bestuursrapportage. Deze twee documenten zijn nu samengevoegd in de Perspectiefnota 2026. Met het aanbieden van deze rapportage voldoen we aan het gestelde in artikel 3 en 5 van de financiële verordening.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

1.1 Nog geen definitieve cijfers opgenomen uit de Meicirculaire 2025

In de Perspectiefnota 2026 hebben we een inschatting gemaakt van de financiële effecten vanuit de Voorjaarsnota Rijk. De definitieve financiële effecten staan in de Meicirculaire 2025. De Meicirculaire 2025 is na verwachting half juni doorgerekend. Mocht blijken dat de ingeschatte financiële effecten erg afwijken van de definitieve cijfers, dan zullen wij uw raad daarover informeren.

2.1. Ontwerp begrotingen 2026 verbonden partijen

De bedragen bij de verbonden partijen kunnen nog wijzigen als de Algemene Besturen van de verbonden partijen de - eventueel gewijzigde - ontwerp begrotingen 2026 medio 2025 vaststellen. In deze begrotingen verwachten wij ook de uitwerkingen van de bestuursopdrachten terug te zien die de verbonden partijen hebben voor wat betreft hun bijdrage aan de bezuinigingen.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Niet van toepassing.

Hoe wordt dit betaald?

Niet van toepassing.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Na vaststelling van de Perspectiefnota 2026 verwerken wij de vastgestelde mutaties vanuit de Perspectiefnota 2026 in de Begroting 2026. Wij bieden de Begroting 2026 in oktober aan uw raad aan.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 3 juni 2025 inzake Vaststellen Perspectiefnota 2026 ;

b e s l u i t :

1. de baten en lasten voor 2025 en de volgende jaren te wijzigen overeenkomstig de Perspectiefnota 2026 conform begrotingswijzigingen met nummers 225100, 225101 en 225102;
2. het onverdeelde rekeningresultaat 2024 van € 2,6 miljoen te storten in de Algemene Reserve;
3. de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves vast te stellen conform de voorgestelde mutaties in *bijlage A Reserves en kredieten* voor wat betreft de onderdelen aangaande de reserves;
4. de kredieten, zoals opgenomen in *bijlage A Reserves en kredieten* onderdeel Beschikbaar stellen krediet, beschikbaar te stellen;
5. de kredieten, zoals opgenomen in *bijlage A Reserves en kredieten* onderdeel Op te hogen krediet, op te hogen;
6. een bestemmingsreserve Sociaal fonds te vormen om daarmee bij te dragen aan het toegankelijk houden van zorg en ondersteuning voor Dordtse inwoners in een kwetsbare positie;
7. een bestemmingsreserve Dagrecreatieterrein te vormen ten behoeve van de aanleg van een Dagrecreatieterrein aan de Zuidendijk (gebied 'Bovenhoek');
8. de Perspectiefnota 2026 vast te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van